

VELKOMMEN: Muren i Berlin er åpen. Fra november i fjor.

4/2 - 90

Fra krig til enhet

Tysk gjenforening står på dagsorden. Her følger en kronologisk oversikt over tysk historie fra krigen til den enheten man nå ser konturene av.

8. mai 1945:

Nazi-Tyskland overgir seg og blir delt i fire soner som kontrolleres av seiersmaktene, Sovjetunionen, USA, Storbritannia og Frankrike.

April 1948:

Sovjetisk blokkade av Vest-Berlin etter konflikt om en ny tysk valuta. Vest-maktene svarer med motblokkade og etablerer en luftbro for forsyning. Den sovjetiske blokkaden oppheves i 1949, resultatet blir to tyske stater og et delt Berlin.

24. mai 1949:

Forbundsrepublikken Tyskland blir proklamert på basis av de amerikanske, britiske og franske sektorene, med Bonn som hovedstad. Statsminister Konrad Adenauers løfte om igjen å samle Tyskland blir skrevet inn i landets forfatning.

7. oktober 1949:

Den tyske demokratiske republikk (DDR) blir dannet i østsonen med Øst-Berlin som hovedstad. En kommunistisk regjering blir valgt uten motkandidater, men blir avvist av Adenauer som sier den ikke er rettsgyldig.

17. juni 1953:

Rasende østtyske arbeidere aksjonerer mot harde produksjonsplaner, oppstanden blir slått ned av sovjetiske styrker.

Mai 1955:

Vestmaktene kontroll over Vest-Tyskland opphører i og med landets inntreden i NATO. Vedtaket provoserer Sovjetunionen, og DDR blir innlemmet i Warszawa-pakten. Den kalde krigen er innledet.

Bonn vedtar Hallstein-doktrinen, som setter forbud mot diplomatiske forbindelser med andre østblokkland enn Sovjetunionen.

1958:

En krise oppstår når Sovjetunionen krever de allierte styrkene trukket ut av Vest-Berlin. Forhandlinger fører ikke fram. Spenningen tiltar, og tusenvis av østtyskere flykter til Vesten.

13. august 1961:

I et forsøk på å stanse folkeflukten og det store tapet av arbeidskraft forsterker DDR grensen mot Vest-Berlin ved å bygge muren tvers igjennom byen.

1969:

Det blir tøvær i forholdet Øst-Vest, Willy Brandt og sosialdemokratene kommer til makt i Bonn. Det etableres kontakt på regjeringsplan mellom de to tyske statene.

1972:

En ny firemaktsavtale om Berlin fører til minsket spenning i byen. Det opprettes diplomatiske forbindelser mellom Øst- og Vest-Tyskland. Brandts forsoningspolitikk (Ostpolitikk) gir resultater.

1984:

Lettelser i de østtyske utreisebestemmelsene følger etter store vestlige kreditter, og resulterer i den største emigrasjonsbølgen siden 1961.

1987:

Erich Honecker besøker Bonn, som den første østtyske leder noen gang.

1989:

I august begynner østtyske flyktninger sin okkupasjon av den vesttyske ambassaden i Praha og andre hovedsteder i Øst-Europa. I september åpner Ungarn grensen mot Østerrike, og flyktningestrømmen skyter fart for alvor.

7. oktober:

DDR feirer sitt 40-årsjubileum.

18. oktober:

Honecker går av som partisejef, og blir erstattet av Egon Krenz, det yngste medlem av politbyrået.

6. november:

En halv million mennesker demonstrerer med krav om frie valg og lettere utreise.

9. november:

DDR åpner Berlin-muren.

102247

Mars-september 1990: Øst-Tyskland foreslår et nøytralt, gjenforent Tyskland. Vest-Tysklands leder Konrad Adenauer avviser forslaget.

17. juni 1953: Arbeidere går til opprør i Øst-Berlin i protest mot økende arbeidsbyrder. Oppstanden er den første trussel mot kommunistmyndighetene, og blir slått ned av sovjetiske militærstyrker.

13. august 1961: Øst-Tyskland starter byggingen av Berlinmuren for å stanse flyktningestrømmen fra øst til vest. Mer enn 80 mennesker blir skutt og drept under fluktforsøk fra 1961 til 1989.

19. mars 1970: Vest-Tysklands statsminister Willy Brandt lanserer sin visjon om et Tyskland som to stater, men en nasjon, og blir den første leder fra Bonn som besøker Øst-Tyskland.

3. mai 1971: Erich Honecker tar over som østtysk partileder.

1972: En ny firemaktsavtale om Berlin reduserer den politiske spenningen. Etter to tiår med kald krig og åpen fiendskap, oppretter Vest-Tyskland og Øst-Tyskland diplomatiske forbindelser. DDR vinner større internasjonal anerkjennelse.

7.-11. september 1987: Honecker blir den første østtyske leder som besøker Vest-Tyskland, etter å ha avlyst planlagt besøk i 1984.

17. januar 1988: 40 mennesker blir arrestert etter å ha protestert offentlig mot myndighetene under en offisiell demonstrasjon. Ledende opposisjonelle blir pågrepet eller utvist fra landet.

2. mai 1989: Ungarn åpner grensen mot Østerrike, og åpner for en masseutvandring av flere titusener østtyskere via Ungarn til Vesten.

7. mai 1989: Mer enn 100 blir arrestert i Leipzig under protester mot påstått fusk under lokale valg.

August-september 1989: Østtyskere på flukt beileirer vesttyske ambassader i Øst-Berlin, Praha, Warszawa og Budapest.

7. oktober 1989: DDRs 40-årsfeiring blir overskygget av landsomfattende demonstrasjoner mot de kommunistiske makthaverne. Sovjetlederen Mikhail Gorbatsjov advarer Honecker mot å motsette seg reformkravene.

18. oktober 1989: Honecker går av som partileder, og blir erstattet av sin yngre medarbeider Egon Krenz, som lover reformer. Antikommunistiske demonstrasjoner vokser i styrke.

9. november 1989: Etter flere kriser beslutter DDR-regjeringen å åpne Berlinmuren i et forsøk på å berolige folket og å stanse flyktningestrømmen.

13. november 1989: Den reformvennlige kommunisten Hans Modrow blir statsminister.

3. desember 1989: Egon Krenz blir tvunget til å gå av som partileder, etter at partiets lovfestede maktmonopol er avskaffet. Frie valg blir lovet.

1. februar 1990: Hans Modrow oppgir sin motstand og foreslår tysk gjenforening etter konsultasjoner med Gorbatsjov.

20. februar 1990: Forhandlinger begynner i Øst-Berlin om en tysk valutaunion.

14. mars 1990: De fire seiersmaktene og de to tyske statene innleder forhandlinger om sikkerhetsmessige vilkår for tysk gjenforening.

18. mars 1990: DDR holder sine første frie valg.

■ ■ -

Søkelys: Valg i DDR

Wolfgang Schnur

TRAKK SEG: Wolfgang Schnur trakk seg i går fra det østtyske valget etter besykdinger om kontakt med det forhatte sikkerhetspolitiet. Til helgen går DDR til sitt første og eneste demokratiske valg.

Veien til demokratiet

17/3-1990

BERLIN (NTB-Reuter): Øst-Tyskland ble grunnlagt i ruinene etter siste verdenskrig, og opplever i helgen sitt første frie valg før de to tyske statene etter alt å dømme blir gjenforent. Landets kronologiske historie er også et streiftog gjennom etterkrigstidens Europa.

7.-8. mai 1945: Nazi-Tyskland kapitulerte uten betingelser, og den annen verdenskrig er slutt i Europa. Tyskland og Berlin blir delt i okkupasjonszoner som blir kontrollert av USA, Storbritannia, Frankrike og Sovjetunionen.

20. juni 1948: De tre vestlige allierte seiersmakter innfører en felles valuta i sine zoner. Sovjetunionen innfører egen valuta for den østlige sone fire dager senere. Delingen av Tyskland rykker nærmere. Sovjetiske styrker innleder en årelang blokade av Vest-Berlin. De vestlige allierte bringer forsyninger til byen med luftbru.

23. mai 1949: Forbundsrepublikken Tyskland (Vest-Tyskland) blir opprettet i de vestkontrollerte sonene, med Bonn som hovedstad.

7. oktober 1949: Den tyske demokratiske republikk (DDR) blir grunnlagt som kommunistisk stat i den østlige sone, med Walter Ulbricht som leder av kommunistpartiet og Øst-Berlin som hovedstad.